

Longitudinaal onderzoek met het oog op een effectief en efficiënt beleid: de troeven van JOnG!

Prof. dr. Karel Hoppenbrouwers
Mede namens het studieteam JOnG!

Onderzoek JOnG! Longitudinale studie met 3 cohorten

- **Algemene informatie over JOnG!**
 - Doelstellingen
 - Onderzoeksteam
 - Studieopzet
- **Profiel van studiepoulatie**
 - Deelname aan de studie
 - Sociaal-demografische indicatoren
- **Troeven en uitdagingen van JOnG!**
 - Stand van de dataverzameling
 - Troeven en uitdagingen

Onderzoek JOnG! Doelstellingen

- **Kencijfers** m.b.t. (problemen van) gezondheid, ontwikkeling, opvoeding en gedrag van kinderen en jongeren
- **Evoluties** van deze kencijfers
- Behoefte aan, en gebruik van zorg en het in kaart brengen van **zorgtrajecten**
- Speciale aandacht voor **kwetsbare kinderen en risicosituaties**

■ Promotoren en medewerkers (SWVG)

Prof. Karla Van Leeuwen, Orthopedagogie KULeuven
+ Sofie Rousseau, orthopedagoog

Prof. Annemie Desoete en Prof. Roeljan Wiersema, Psychologie
Ugent
+ Nikita Vancayseele, psycholoog

Prof. Karel Hoppenbrouwers, Jeugdgezondheidszorg KULeuven
+ Cécile Guérin, jeugdarts

Onderzoeksteam JOnG!

- Bijkomende medewerkers uit de onderzoeksgroepen, actief in JOnG!

Jeugdgezondheidszorg:

- Nancy Devogelaer, Hilde Dierckx, Ciska Pieters, Mathieu Roelants, Inge Van Trimpont, Gerlinde Snoeck

Psychologie - Pedagogie:

- Imke Baetens, Annelies Ceulemans, Valérie Van Cauwenberge

Onderzoek JOnG! Studieopzet

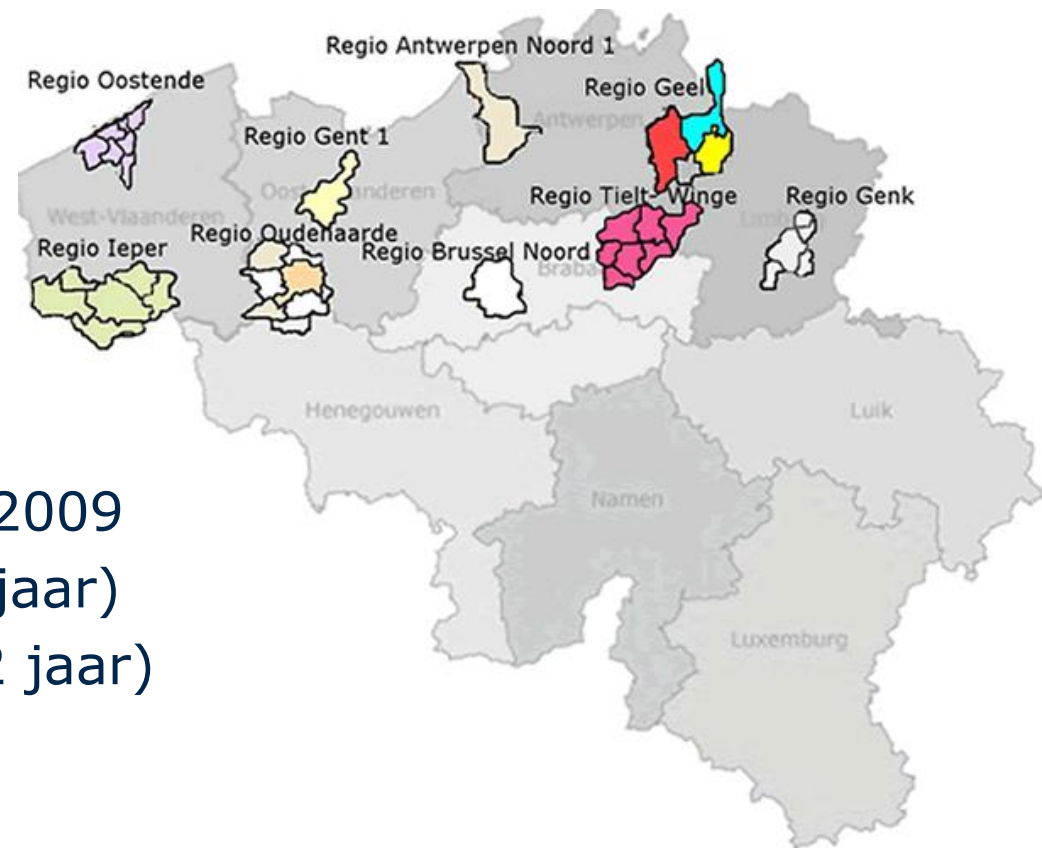
- Longitudinaal onderzoek in drie cohorten:

Geboortjaar

- Mei 2008 - April 2009
- 2002 (cohorte 6 jaar)
- 1996 (cohorte 12 jaar)

Woonplaats

- In één van de 9 (8) regio's

Onderzoek JOnG! Studieopzet

Onderzoek JOnG!: Studieopzet

A.OUDER

Demografische kenmerken

Mentale gezondheid

C.Pre- en perinatale risicofactoren

Zwangerschap en geboorte

Levenswijze moeder

D.KIND

Demografische kenmerken

Gezondheid

Ontwikkeling

Temperament

Gedrag

B.GEZIN

Demografische kenmerken

Gezinssamenstelling

Gezinsfunctioneren

Levensgebeurtenissen

E.OPVOEDING

Opvoedingsgedrag

Opvoedingsbetekenissen
(pedagogisch besef,
opvoedingsbeleving)

F.OMGEVING

Onderwijs

Sociaal netwerk

Kinderopvang

G.ZORG

Zorgbehoefte

Zorggebruik

Zorgorganisatie

Onderzoek JOnG!: Studieopzet

A.OUDER

GHQ-12

B.GEZIN

**VGP
VMG**

C.Pre- en
perinatale
risicofactoren

Zelf opgestelde vragen
rond zwangerschap en
geboorte

E.OPVOEDING

**SOG, PCS, NVOS,
AAPI, POPI, ARCS,
PTC**

D.KIND

**ASQ, FYI, M-Chat, SIK,
N-CDI, SDQ,
IBQ-R, ECBQ, CBQ-SF, TMCQ,
EATQ-R,
CBCL,
CBQ-SF,SiDi-R, Kidscreen-10**

F.OMGEVING

Zelf opgestelde vragen
naar sociaal netwerk,
school, kinderopvang

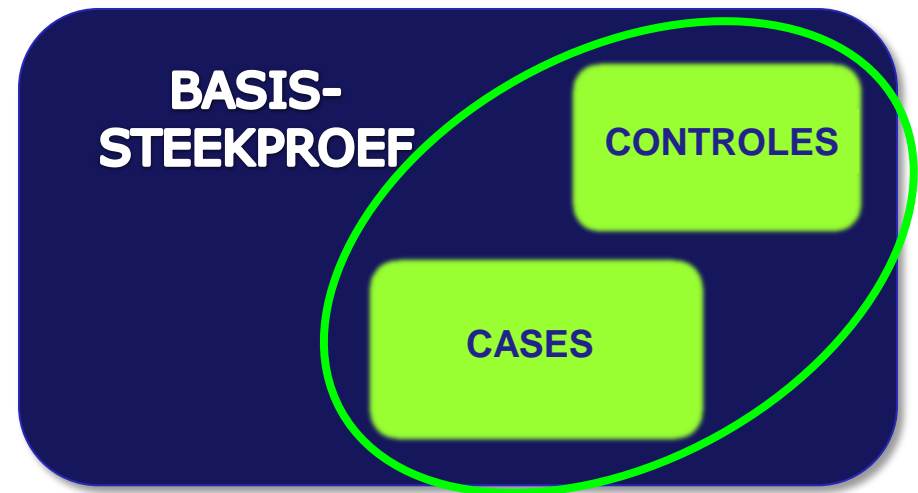
G.ZORG

Zelf opgestelde vragen rond zorgbehoefte, -gebruik en -traject

Onderzoek JOnG! Studieopzet

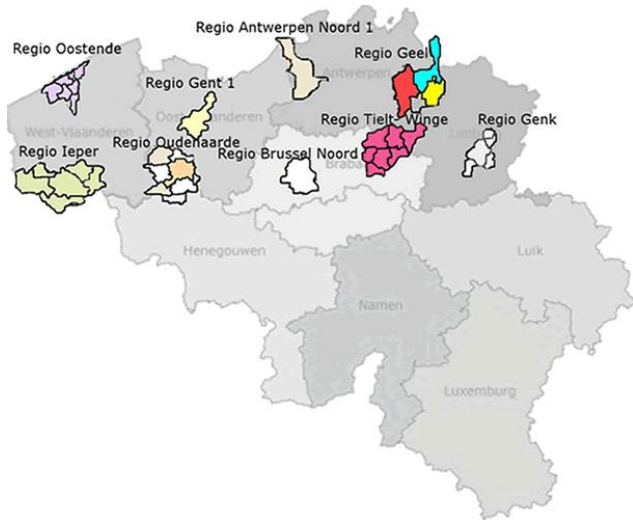
▶ **Alle deelnemers (basissteekproef)**

- ▶ Jaarlijkse vragenlijst (vanaf 2010: elke 6 maanden)
 - ▶ Ouders 0-jarigen
 - ▶ Ouders 6-jarigen
 - ▶ Ouders 12-jarigen
 - ▶ 12-jarigen zelf
- ▶ Mogelijke koppeling met
 - ▶ IMA (medische zorgen)
 - ▶ Andere databanken

▶ **Verdiepingsstudies met 'Cases'**

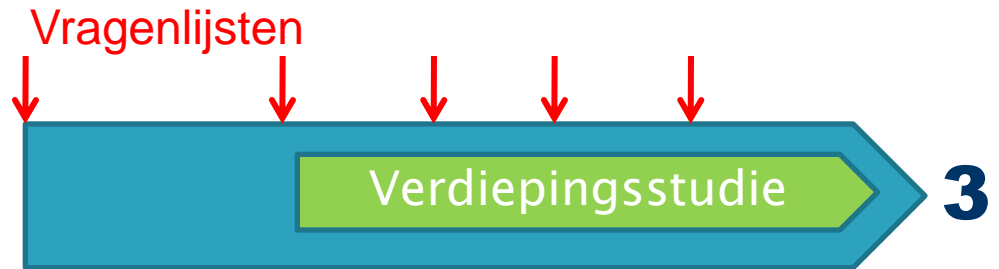
- = kwetsbare kinderen en gezinnen (in de verschillende aandachtsgebieden)
- ▶ Meer diepgaande opvolging
 - ▶ Bijzondere aandacht voor hun zorg- en hulpverleningstrajecten

Onderzoek JOnG! Studieopzet

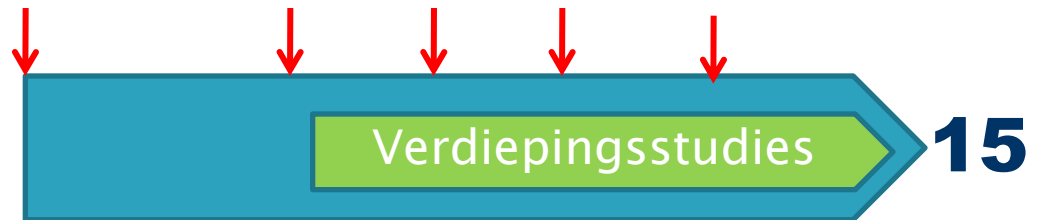
JOnG! 0

JOnG! 6

JOnG! 12

Cohorte 0-jarigen: Recrutering

Dit consultatiebureau werkt mee aan een grootschalig onderzoek bij pasgeboren baby's:

JONG!

JONG! is een onderzoek naar

Jeugd

Ontwikkeling & Opvoeding

Gezondheid & Gedrag

Mogelijk wordt u **UITGENODIGD** om hieraan deel te nemen

Vraag meer info aan de verpleegkundige van Kind & Gezin of surf naar www.steunpuntwvg.be/jong

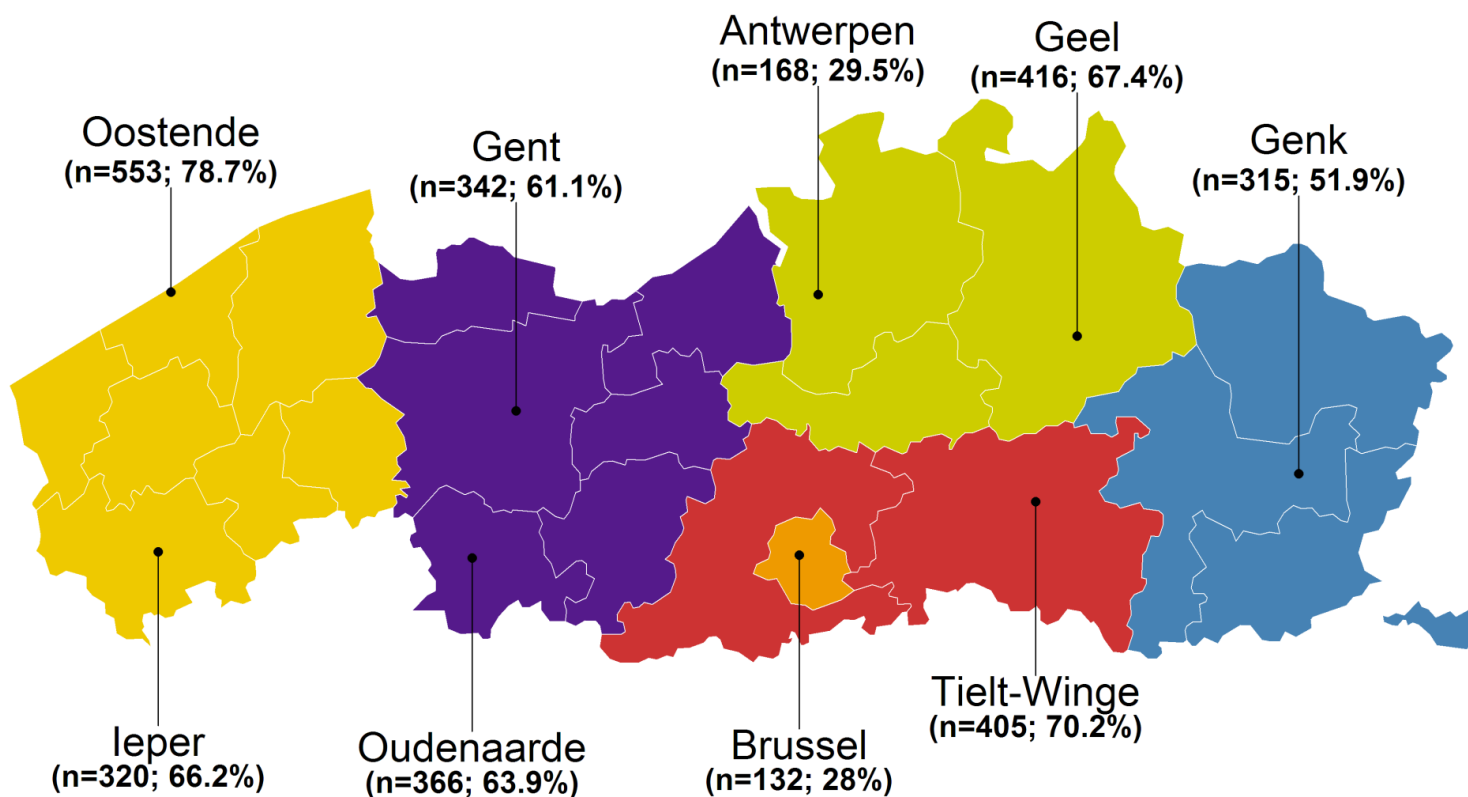
Onderzoek in opdracht van de
Vlaamse Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

STEUNPUNT WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

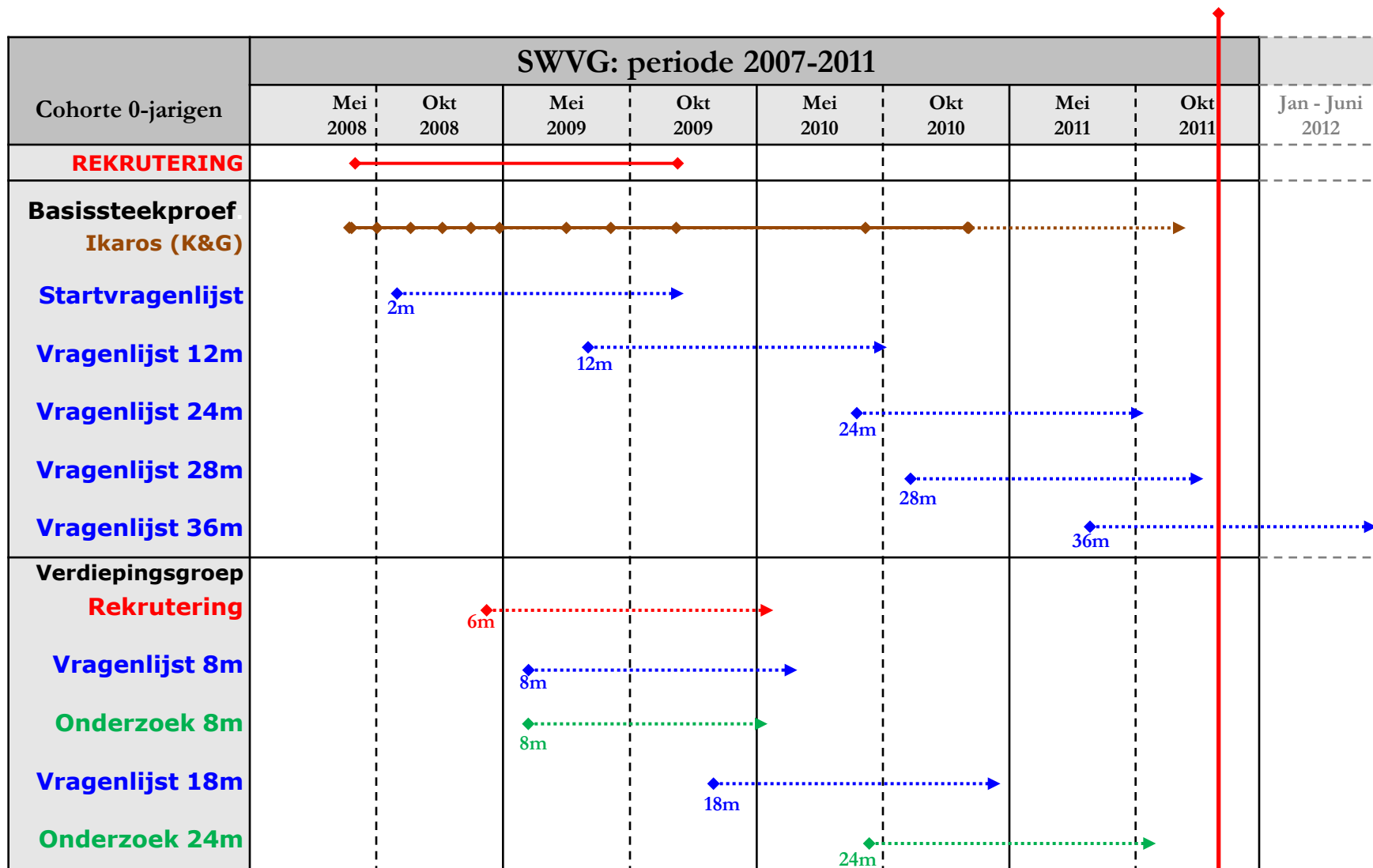
IN SAMENWERKING MET

Cohorte 0-jarigen: Steekproef en respons

- Populatie: N=10133
- Doelgroep (geboren op een oneven dag): N=5161
- Aantal deelnemers: n=3017 (58,4% van doelgroep)

Cohorte 0-jarigen: Tijdslijn dataverzameling

Cohorte 0-jarigen: Respons basissteekproef

- **Ikaros-gegevens:**
n=3017 (100% deelnemers)(58,4% doelgroep)
- **Startbevraging:**
n=2106 (69,8% deelnemers)(40,8% doelgroep)
- **Bevraging 12 maanden:**
n=1320 (43,8% deelnemers)(25,6% doelgroep)
- **Bevraging 24 maanden:**
n=1404 (46,5% deelnemers)(27,2% doelgroep)

Ikaros-gegevens:
N=3017 deelnemers

Cohorte 0-jarigen: Respons verdiepingsstudie

- **Contact op 8 maanden:**
n=381
waarvan 220 controles en 161 cases
- **Contact op 24 maanden:**
n=349
waarvan 320 ook op 8 maanden (84%), en 29
nieuwe cases, voornamelijk geselecteerd o.w.v.
"opvoedingsstress"

Ikaros-gegevens:
Alle kinderen in de
verdiepingsstudie

Cohortes 6- en 12-jarigen: Recrutering

Schriftelijke uitnodiging tot deelname van alle kinderen (°2002) en jongeren (°1996), die bij recrutering woonachtig zijn in een van de 8 geselecteerde regio's in Vlaanderen.

6-jarigen:

populatie: N= 9838

deelnemers: n=1891 (19,2%)

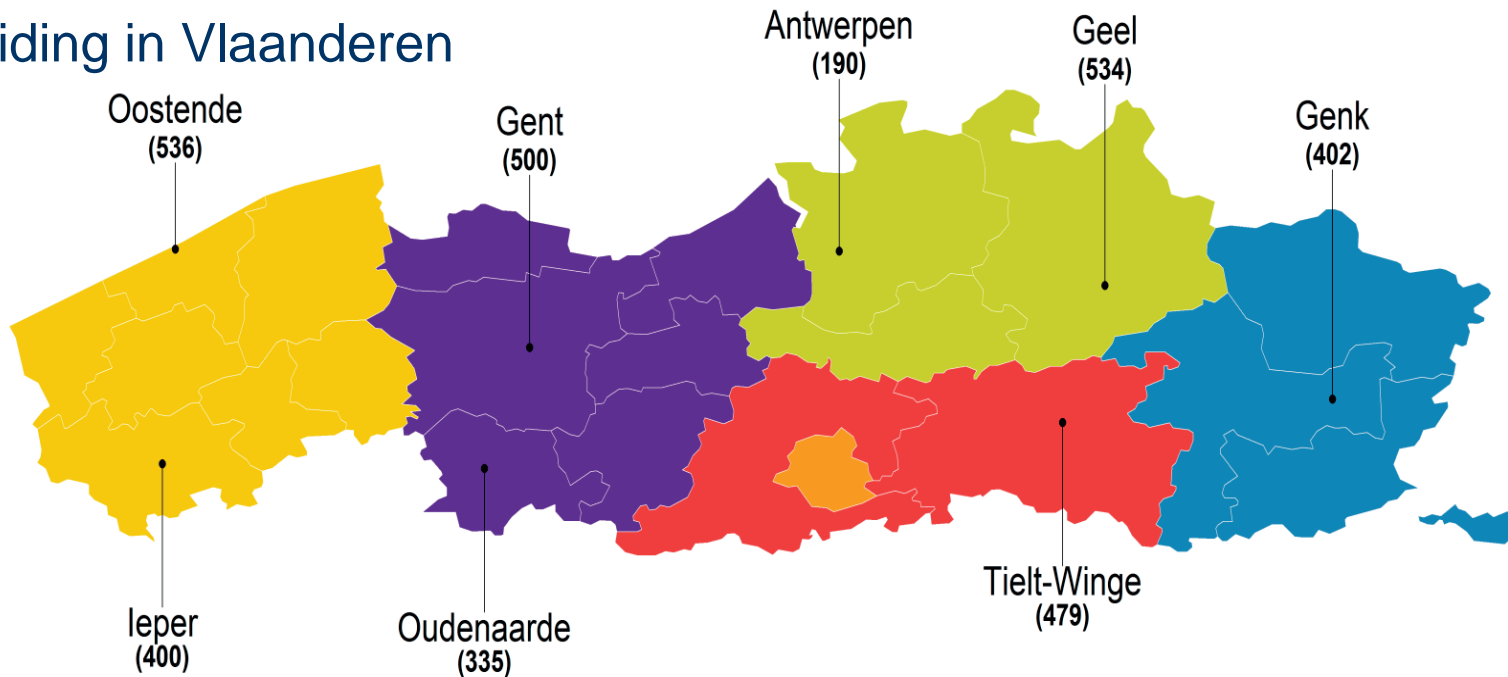
12-jarigen:

populatie: N=9861

deelnemers: n=1500 (15,2%)

Cohortes 6- en 12-jarigen: Regionale spreiding respondenten

■ Spreiding in Vlaanderen

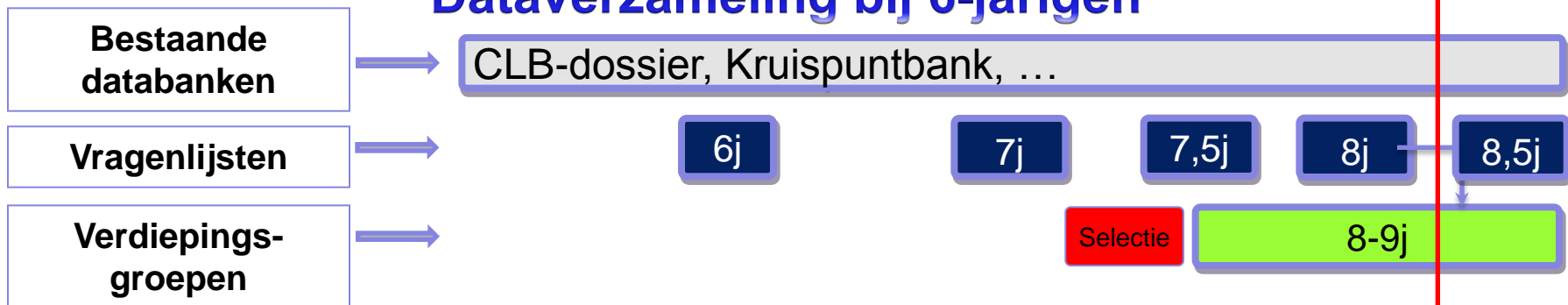

■ Spreiding over 36 CLB (op basis van cohorte 6-jarigen):

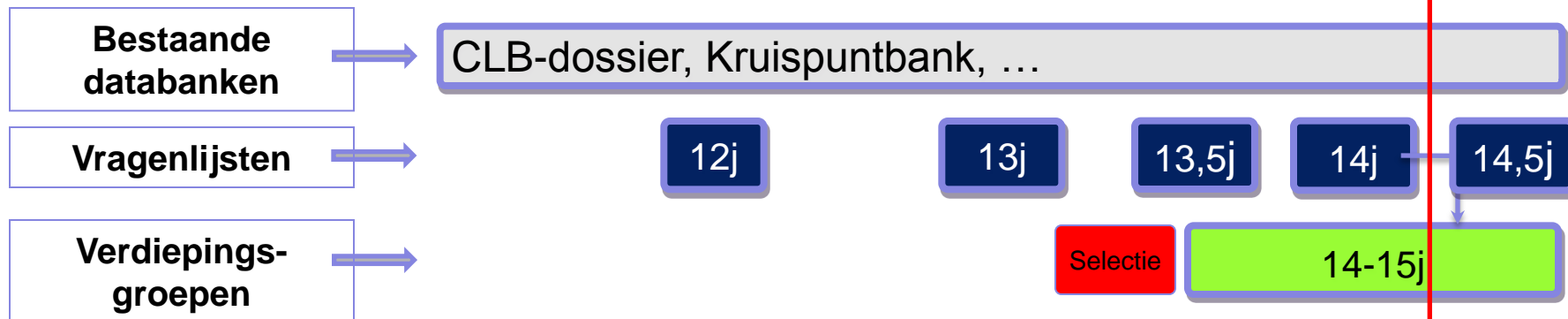
- 2 tot 190 leerlingen per CLB
- 8 CLB met meer dan 50 leerlingen

Cohortes 6- en 12-jarigen: Tijdslijn dataverzameling

Dataverzameling bij 6-jarigen

Dataverzameling bij 12-jarigen

Verdiepingsstudies JOnG!6-12

Thema's en steekproeven

Thema 1: Leerproblemen

Thema 2: ADHD

Thema 3: Hoogbegaafdheid/leervoorsprong

Thema 4: Lichamelijke klachten

Thema 5: Opzettelijke zelfverwonding

Rode draad: Zorg

Totaal aantal deelnemers in verdiepingstudies: n=593

3 cohorten JOnG!: Profiel van studiepoulatie

- Deelname aan de studie (startbevraging)

	0-jarigen (°2008-2009)	6-jarigen (°2002)	12-jarigen (°1996) Ouders / Jongeren
Aantal deelnemers (d.i. met getekend toestemmingsformulier)	3017	1891	1500
Geslacht (% jongens)	50.8	50.1	45.3
Respondenten (d.i. ingevulde startbevraging)	2106	1879	1445 / 1443
Leeftijd van het kind Gemiddelde (SD)	6w (7w)	6j 8m (4m)	12j 8m (4m)

3 cohorten JOnG! Profiel van studiepopulatie

Gezinsindicatoren (startbevraging)

	0-jarigen (°2008-2009)	6-jarigen (°2002)	12-jarigen (°1996)
Samenwoningsverband 2-ouder gezin met beide biologische ouders	96.2	85.4	77.4
Duur verblijf van het kind in het gezin Altijd	93.6	90.6	88.1
Aantal kinderen in het gezin Gemiddeld (SD)	1.8 (0.9)	2.3 (0.9)	2.5 (1.1)
Aantal personen in het gezin Gemiddeld (SD)	3.9 (1.9)	4.4 (1.3)	4.3 (1.1)

3 cohorten JOnG! Profiel van studiepopulatie

■ Gezinsindicatoren (startbevraging)

Leeftijd (in jaren) van ouders bij de geboorte van dit kind	0-jarigen (°2008-2009)	6-jarigen (°2002)	12-jarigen (°1996)
Biologische vader Gemiddeld (SD)	31.9 (5.8)	31.6 (5.1)	30.9 (4.3)
Biologische moeder Gemiddeld (SD)	28.9 (4.7)	29.1 (4.3)	28.6 (4.0)
Biologische moeder ngl pariteit			
Eerste kind	27.4		
Volgend kind	30.4		

*Studiecentrum voor Perinatale Epidemiologie, leeftijd moeder bij geboorte kind: **28,8 jaar** (1996); **29,3 jaar** (2002); **29,7 jaar** (2008 en 2009)*

3 cohorten JOnG!:

Profiel van studiepoulatie

■ Opleidingsniveau en beroepsstatus van ouders

Proporties (%) ouders volgens opleidingsniveau en beroepsstatus	0-jarigen (°2008-2009)	6-jarigen (°2002)	12-jarigen (°1996)
Opleidingsniveau moeder			
< hoger secundair onderwijs	10.8	10.2	12.2
hoger secundair onderwijs	29.6	28.2	30.7
hoger onderwijs	59.7	61.6	57.1
Opleidingsniveau vader			
< hoger secundair onderwijs	11.9	12.2	14.5
hoger secundair onderwijs	40.6	39.0	38.7
hoger onderwijs	47.4	48.9	46.8
Beroepsstatus			
Moeder zonder betaald werk	17.4	15.6	17.1
Vader zonder betaald werk	4.6	5.7	5.7

3 cohorten JOnG!:

Profiel van studiepoulatie

■ Opleidingsniveau ngl de leeftijdsgroep

Proporties (%) ouders met minstens HOGER MIDDELBAAR ONDERWIJS		0-jarigen (°2008-2009)	6-jarigen (°2002)	12-jarigen (°1996)	OECD Indicator 2010 ¹
Moeder					
	25 – 64 jaar	92.5	90.7	87.8	70.0
	25 – 34 jaar	92.8	86.1	63.8	86.0
	35 – 44 jaar	90.6	94.4	89.6	78.0
Vader					
	25 – 64 jaar	89.9	88.9	85.7	70.0
	25 – 34 jaar	91.0	83.8	81.0	80.0
	35 – 44 jaar	89.1	91.5	86.5	76.0

¹ Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2010). *Education at a Glance 2010: OECD indicators* (<http://www.oecd.org/edu/eag2010>)

3 cohorten JOnG!:

Profiel van studiepoulatie

- Netto maandinkomen van het gezin

	0-jarigen (°2008-2009)	6-jarigen (°2002)	12-jarigen (°1996)
< 900 euro	1.3	0.7	0.6
901 – 1500 euro	7.5	5.9	5.4
1501 – 2000 euro	7.9	7.6	9.0
2001 – 2500 euro	13.7	12.4	14.2
2501 – 3000 euro	27.3	19.5	18.1
> 3000 euro	42.2	53.9	52.6

3 cohorten JOnG! Profiel van studiepopulatie

- Cohorte 0-jarigen: netto maandinkomen volgens het aantal gezinsleden (criteria EU-SILC 2007)

	< 900	900-1500	1501-2000	2001-2500	2501-3000	> 3000
2 PERS	0.2	0.7	0.4	0.2	0.2	0.3
3 PERS	0.5	2.7	2.8	6.3	13.5	18.9
4 PERS	0.1	1.9	2.4	4.3	10.1	16.8
5 PERS	0.2	1.0	1.3	1.9	2.6	5.5
> 5 PERS	0.2	0.5	0.7	1.0	1.3	1.7
TOTAAL	1.1	6.8	7.7	13.6	27.6	43.2

0-jarigen: Ongeveer **9.3%** onder armoedegrens (cfr. EU-SILC, 2007)

3 cohorten JOnG! Profiel van studiepopulatie

- Cohorte 6-jarigen: netto maandinkomen volgens het aantal gezinsleden

	< 900	900-1500	1501-2000	2001-2500	2501-3000	> 3000
2 PERS	0.1	1.3	0.7	0.5	0.2	0.2
3 PERS	0.2	2.0	2.3	2.5	3.0	4.2
4 PERS	0.1	1.5	2.2	5.2	11.1	25.9
5 PERS	0.3	0.4	1.1	2.6	4.1	18.3
> 5 PERS	0.1	0.4	1.1	1.5	1.3	5.6
TOTAAL	0.7	5.6	7.4	12.4	19.7	54.2

6-jarigen: Ongeveer **7.3%** onder armoedegrens (cfr. EU-SILC, 2007)

3 cohorten JOnG! Profiel van studiepopulatie

- Cohorte 12-jarigen: netto maandinkomen volgens het aantal gezinsleden

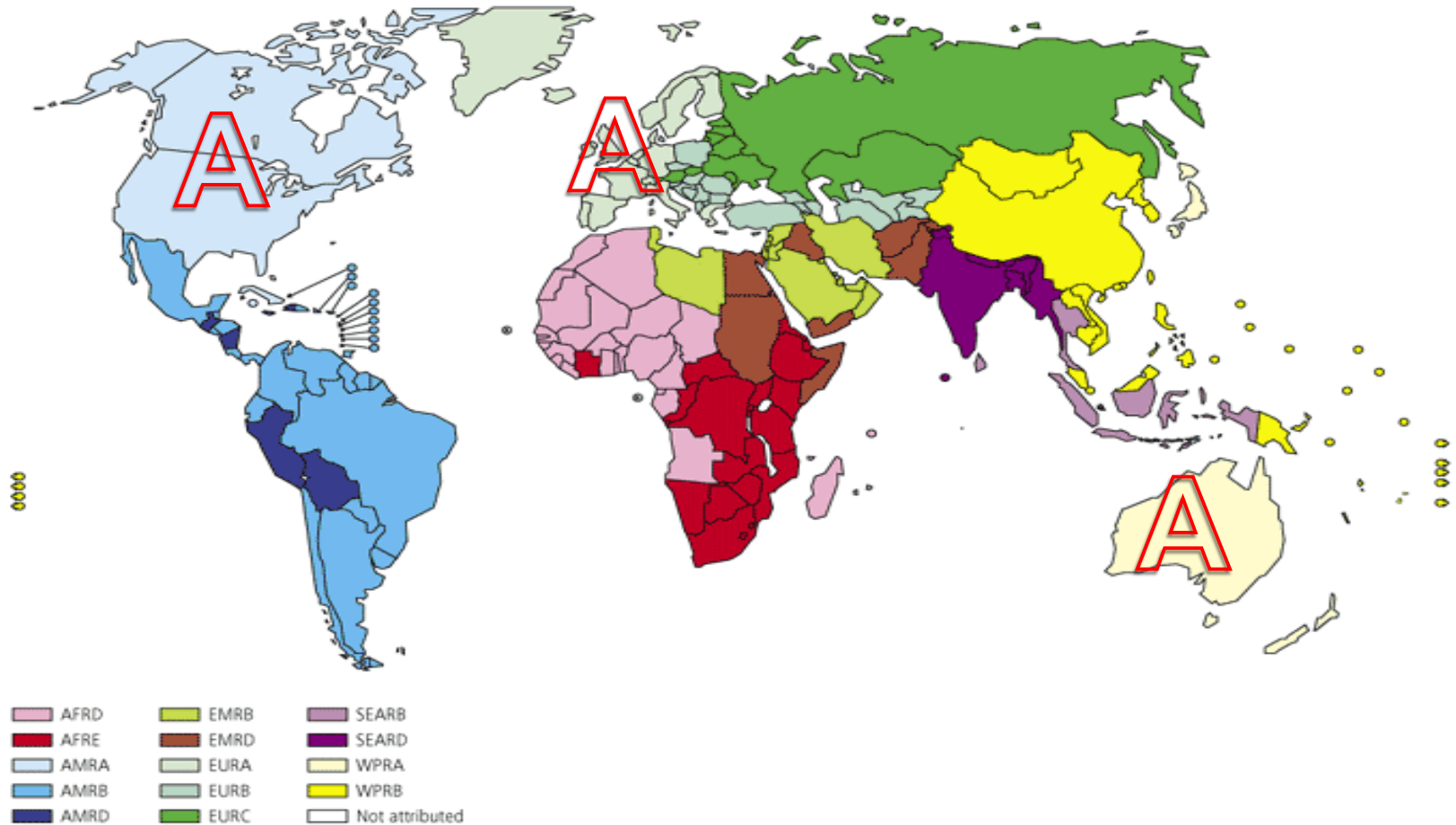
	< 900	900-1500	1501-2000	2001-2500	2501-3000	> 3000
2 PERS	0.1	1.5	1.2	0.3	0.1	0.1
3 PERS	0.3	2.1	2.3	3.7	2.4	4.2
4 PERS	0.2	1.0	3.1	5.1	8.7	25.6
5 PERS	0.0	0.5	1.0	2.9	4.3	15.3
> 5 PERS	0.0	0.2	1.4	2.0	2.6	7.6
TOTAAL	0.6	5.2	9.1	14.0	18.1	52.9

12-jarigen: Ongeveer **6.8%** onder armoedegrens (cfr. EU-SILC, 2007)

Herkomst volgens WHO-subregio's

Fig. 1. WHO subregions and mortality strata

WHO divides the world into six general regions: Africa (AFR), the Americas (AMR), the Eastern Mediterranean (EMR), Europe (EUR), South-East Asia (SEAR) and the Western Pacific (WPR). Countries within each of these regions are then divided into subregions on the basis of child and adult mortality (18). Stratum A = very low child mortality and very low adult mortality; B = low child mortality and very low adult mortality; C = low child mortality and high adult mortality; D = high child mortality and high adult mortality; E = high child mortality and very high adult mortality

3 cohorten JOnG!: Profiel van studiepopulatie

- **Herkomst van ouders**
 - Geboorteland van ouders
 - Huidige nationaliteit van ouders
 - Indeling van landen in WHO-subregio's
- België:
Beide ouders zijn van Belgische herkomst
- WHO A- regio:
Minstens één ouder heeft een land uit de WHO A-regio als land van herkomst (eventueel in combinatie met België)
- WHO B-D regio:
Minstens één ouder heeft een land uit de WHO B-D-regio als land van herkomst (eventueel in combinatie met België of een land uit de WHO A-regio)

3 cohorten JOnG!:

Profiel van studiepoppulatie

■ Herkomst van ouders

Herkomst van ouders	0-jarigen (°2008-2009)	6-jarigen (°2002)	12-jarigen (°1996)
Geboorteland Moeder			
België	92.5	91.8	93.4
WHO A	2.4	3.1	2.4
WHO B-D	5.1	5.0	4.2
Huidige nationaliteit Moeder			
België	89.1	94.8	96.6
WHO A	2.6	2.7	1.9
WHO B-D	8.4	2.6	1.5
Geboorteland Vader			
België	90.4	90.2	92.7
WHO A	3.2	3.2	2.3
WHO B-D	6.4	6.7	5.0
Huidige nationaliteit Vader			
België	92.5	91.8	93.4
WHO A	2.4	3.1	2.4
WHO B-D	5.1	5.0	4.2

3 cohorten JOnG!:

Profiel van studiepopulatie

■ Herkomst van ouders

Herkomst van ouders		0-jarigen (°2008-2009)	6-jarigen (°2002)	12-jarigen (°1996)
Herkomst Moeder				
	België	88.1	91.3	93.1
	WHO A	2.6	3.6	2.8
	WHO B-D	9.3	5.0	4.1
Herkomst Vader				
	België	87.0	90.2	92.3
	WHO A	3.3	3.3	2.7
	WHO B-D	9.7	6.5	5.0
Herkomst Ouders				
	België	82.0	86.3	89.8
	WHO A	3.8	5.4	4.2
	WHO B-D	14.2	8.2	5.9

Cohorte 0-jarigen: Stand dataverzameling

- **Bevragingen basiscohort:**
 - ✓ **Start en 12 maanden** : analyse en rapportering is lopende
 - ✓ **24 maanden**: analyse wordt voorbereid
 - ✓ **28 en 36 maanden**: bevraging nog lopende
- **Extra gegevensverzameling verdiepingsstudie:**
 - ✓ **8, 18 en 24 maanden**: analyse en rapportering is recent gestart
- **Elektronisch dossier K&G:**
 - ✓ Volledig transfer **Ikaros** in september 2010 (leeftijd jongste deelnemer: 17m)
 - ✓ Nieuwe transfer **Mirage** gepland in 2012

Cohortes 6- en 12-jarigen: Stand dataverzameling

- **Bevragingen basiscohorten:**
 - ✓ **6 jaar, 7 jaar, 12 jaar en 13 jaar (bevraging ouders):**
analyse en rapportering zijn lopende
 - ✓ **12 jaar en 13 jaar (bevraging jongeren):**
analyse en rapportering zijn lopende
 - ✓ **7,5 en 13,5 jaar (bevraging ouders):**
gegevens worden gescand en gecleaned
 - ✓ **8 en 14 jaar (bevragingen ouders en jongeren):**
bevraging nog lopende
- **Extra gegevensverzameling verdiepingsstudies:**
 - ✓ Gegevensverzameling en/of scanning en cleaning van data is nog lopende
 - ✓ Analyse en rapportering worden voorbereid

■ Kencijfers

- **Brede focus** (gezondheid, ontwikkeling, gedrag, opvoeding, cognitieve ontwikkeling, zorgnoden en zorggebruik)
- Parallel in **verschillende leeftijdsgroepen** (versneld longitudinaal design)

■ Evoluties van kencijfers

- **Individuele evoluties** aan de hand van opeenvolgende meetpunten bij dezelfde kinderen/jongeren
- **Trends op groepsniveau** binnen en tussen leeftijdsgroepen
- **Analyse van determinanten** (risico en/of beschermend) voor latere evoluties in de bestudeerde aandachtsgebieden

- **Zorgen, zorgbehoeften en gebruik van zorg**
 - Gegevensverzameling **van algemeen naar verdiepend**
 - **Variatie in methodieken**: schriftelijk, kort interview, face-to-face contact van cases, opvragen gegevens van hulpverleners
 - **Analyse van trajecten** van cases
- **Ontwikkeling en validering van instrumenten**
 - Onderzoek van **signaleringsstrategieën** in de sectoren gezondheid, welzijn, onderwijs, ...

Studie JOnG! Uitdagingen

- **Representativiteit van de steekproeven**
 - Sociaal-demografisch profiel werd in beeld gebracht
 - Noodzaak van weging onderzoeken
- **Respons bij volgende metingen**
 - Selectieve non-respons vermijden
 - Incentives voor deelname

- **Analyse van omvangrijke databank**
 - In functie van beleidsvragen
 - In het kader van wetenschappelijk onderzoek
 - Kruisbestuiving tussen disciplines
- **Koppeling met bestaande databanken**
 - Preventieve gezondheidszorg: bv. Ikaros/Mirage, SPE, ...
 - Onderwijs: bv. leerlingendatabank, LARS (CLB), ...
 - Databank Intermutualistisch Agentschap

welzijn,
volksgezondheid
en gezin

Website en rapportering

JOnG!

Nieuwsbrief JOnG!

Steunpunt beleidsrelevant onderzoek
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Beste ouder,

Voor u ligt een nieuwe vragenlijst van het onderzoek JOnG! Ook nu zijn we zeer benieuwd hoe het met uw zoon of dochter gaat! Door ieder jaar de JOnG!-vragenlijst(en) in te vullen, zorgt u ervoor dat we meer te weten komen over de ontwikkeling, het gedrag, de opvoeding en de gezondheid van kinderen in Vlaanderen, informeren over wat de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen, informeren over wat leeft bij ouders en kinderen. De resultaten worden anoniem verwerkt. Omdat we rekening willen houden met de tijdsinvestering die we van u vragen, zijn er dit jaar twee kortere vragenlijsten.

Aan JOnG! nemen meer dan 6.500 kinderen deel, zowel baby's, 6- als 12-jarigen. Naast eerder werden in Vlaanderen zoveel kinderen gevolgd met betrekking tot zoveel aspecten! Om u te bedanken voor uw deelname, vindt u bij deze nieuwsbrief een kleine attentie.

Dit jaar is er ook een wedstrijd waarmee leuke prijzen te winnen zijn. Meer informatie vindt u op de achterzijde van deze nieuwsbrief.

We hopen nogmaals op uw medewerking te mogen rekenen.

Hartelijke groeten,
Het JOnG! onderzoeksteam

NIEUWS

Het JOnG!-team wil u via een e-nieuwsbrief regelmatig informeren over het onderzoek.

Interesse?
Schrijf je in op onze website
www.steunpuntwvg.be/jong of
stuur een e-mail naar
jong@med.kuleuven.be

JOnG! Home

- Nieuws
- Het onderzoek
- Nieuwsbrief
- Waardebon, actie en wedstrijd
- Fotogalerij
- Partners
- Contact

- Home
- Français
- English
- Türk

Welkom op

JOnG! staat voor een

- Jeugd
- Ontwikkeling & opvoeding
- Gezondheid & welzijn

Lees alles over het onderzoek

Of klik op één van de foto's om te weten te komen

over het onderzoek bij baby's, jonge kinderen of adolescenten.

Studie JOnG! Presentaties

- **Trends in de gezondheid van kinderen en jongeren in Vlaanderen**
Ciska Pieters, Cécile Guérin, Mathieu Roelants, Karel Hoppenbrouwers
- **Geen mythes, maar feiten. Hoe voeden Vlaamse ouders kinderen en adolescenten werkelijk op en hoe ervaren ze dit?**
Karla Van Leeuwen, Sofie Rousseau
- **Profielen van zorggebruik. Zorggebruik in relatie tot zorgen en behoefte aan hulp bij kinderen en jongeren**
Hilde Dierckx, Gerlinde Snoeck